

Araştırma Makalesi

KÜÇÜK İŞLETMELERİN BÜYÜMESİNDE KURUMSALLAŞMA VE ETKİLERİ

İbrahim MİZANOĞLU[†], Oğuz BORAT^{††}[†] İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye^{††} İstanbul Ticaret Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, İstanbul, Türkiye[†] ibrahimmzn@hotmail.com, ^{††} oborat@ticaret.edu.tr

0000-0003-0936-9691, 0000-0002-2242-6024

Atıf/Citation: MİZANOĞLU, İ., BORAT, O., (2022). Küçük İşletmelerin Büyümesinde Kurumsallaşma ve Etkileri, Journal of Technology and Applied Sciences 5(2), s. 107-122, DOI: 10.56809/icujtas.1150667

ÖZET

Küçük işletmelerin büyümesi ve rekabetçi olabilmeleri için kurumsallaşma sürecinin artıları ve eksileri en iyi şekilde değerlendirilmeli ve bu durumlar göz önüne alınarak hareket edilmelidir. Bu çalışmada literatürde daha önce yapılan çalışmalara değinilmiştir. Mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletme ve kurumsallaşma kavramları detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Kurumsallaşma yolunda atılacak adımlar sunulmuştur. Türkiye'deki firmalar ve inşaat sektörü farklı kriterlerde kıyaslanıp sektörün yeri hakkında bilgi verilmiştir. Kurumsallaşmayla alakalı daha önceden yapılmış olan çalışmalardaki kriterler ve sektörde ihtiyaç duyulduğu düşünülen kriterler eklenip bir anket formu oluşturulmuştur. Ve bu anket inşaat sektöründe faaliyet gösteren 31 firma açısından 5'li Likert ölçeğine göre değerlendirilmiş olup verileri SPSS programında basit doğrusal regresyon analizi yöntemiyle işlenip sonuçları hakkında yorumlar yapılmıştır. Çalışmada amaç kurumsallaşmanın küçük işletmeler için birçok yönüyle ele alınması ve bu sürece girecek olan küçük işletmeler için yol gösterici olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Küçük İşletmeler, Kurumsallaşma, Doğrusal regresyon

INSTITUTIONALIZATION AND ITS EFFECTS ON THE GROWTH OF SMALL BUSINESSES

ABSTRACT

In order for small businesses to grow and be competitive, the pros and cons of the institutionalization process should be evaluated in the best way and action should be taken considering these situations. In this study, the previous studies in the literature are mentioned. Micro, small and medium business and institutionalization concepts are explained in detail. Steps to be taken towards institutionalization are presented. Companies and the construction sector in Turkey were compared in different criteria and information was given about the place of the sector. A questionnaire form was created by adding the criteria in previous studies on institutionalization and the criteria thought to be needed in the sector. And this survey was evaluated according to a 5-point Likert scale for 31 companies operating in the construction sector, and the data were processed with the simple linear regression analysis method in the SPSS program and comments were made about the results. The aim of the study is to address institutionalization in many aspects for small businesses and to be a guide for small businesses that will enter this process.

Keywords: Small enterprise, Institutionalization, Linear regression

Geliş/Received : 29.07.2022
Gözden Geçirme/Revised : 09.08.2022
Kabul/Accepted : 10.08.2022

1. GİRİŞ

Şirketler arasındaki rekabet ortamı, şirketlerin hayatlarının daimi olabilmesi için çok fazla arayışa ve yeniliğe yönelmeye sebep olmuştur (Karpuzoğlu, 2004). O yüzden, şirketleri sabit bir yapı gibi görmemek ve işletmelerin de zamanla değişim gösterdiğini kabul etmek zorunluluktur. Gelişim zamanlarında bir kısım şirketler devamlılık sağlarken, bir kısmının ömrü uzun olmamaktadır. Bunun en bariz sebebi; şirketlerin gelişme zamanları dahilinde ihtiyaç hissedilen gerekli argüman ve adımları uygun zamanda yerine getirmemelerinden kaynaklanmaktadır (Türk, 2015) Küçük işletmelerin kurumsallaşma süreci birçok girişimci ve işletme sahibi tarafından önem arz etmektedir. Kurumsallaşmada geri kalan firmalar yok olup gitmekte yaptıkları yatırımların karşılığını alamamakta adeta yıllarca yerinde saymaktadırlar. Bu çalışmada küçük işletmeler için kurumsallaşmanın ne olduğu neden gerektiği ve nasıl olması gerektiğiyle alakalı anket hazırlanıp uzmanlar tarafından değerlendirilip farklı çözüm yolları sunulacaktır.

Küçük işletmelerde performans ve verimliliğin kurumsallaşmayla olan ilgisini araştıran farklı görüşlerde çalışmalar mevcuttur. Kurumsallaşmanın şirket performansı ve hareket kapasitesine olan etkisi oldukça fazladır (Ruekert ve ark., 1985). Farklı bir çalışmada kurumsallaşmanın işletme başarısına etkisi üzerine yaptığı çalışmada, formalleşme aşamasında, işletme mensuplarının yetki görev ve sorumlulukları açık bir şekilde yazılı olarak ifade edilmekte, işler standart bir düzen içine girmekte, şirket içinde problemler azalmakta, koordinasyon ve kontrol mekanizmaları aktif olarak kullanılmakta ve giderler azalmaktadır. Bunun sonucu olarak ta şirket performansı iyi yönde gelişim göstermektedir (Zengin ve Akkoyun, 2015). Başka bir araştırmacı çalışmasında küçük işletmeler için büyümenin kurumsallaşmadan geçtiği ve kurumsallaşmanın temeli olan formalleşmenin yapılması, çalışanlara eğitim verilmesi, Ar-Ge çalışmalarına önem verilmesi, dosyalama, arşivleme ve rapor alma yöntemlerinin sağlıklı çalışması, görevlerin açıkça belirtilmesi ve iş çizelgesine bağlı kalarak planlı iş seyrinin olması, daha kalifiye çalışanların işe alınması ve kısa planlar yerine orta ve uzun vadeli planlar geliştirilmesi şirket performansını arttırmaktadır kanısına varmıştır (Toklu, 2010).

2. KÜÇÜK İŞLETMELER KAVRAMI

Dünyadaki küresel rekabet ve ekonomik mücadeleler, büyümeler ve gelişmeler küçük işletmeleri ortadan kaldırmamış aksine daha da ön plana çıkarmıştır. Bunun sebebi ülke ekonomilerindeki toplam üretimden aldıkları yüksek paydır. Özellikle, teknoloji değişimlerinde ve buna bağlı olarak yeni teknolojiye geçişte, esnek yapıları önem arz etmektedir. Buna bağlı olarak toplumdaki talep değişikliklerinden dolayı ortaya çıkan problemlerin aşılmasında ve özellikle ekonomik kriz dönemlerinde krizlerin atlantılması adına önemli yer tutarlar. Bu gibi durumlar göz önüne alındığında küçük işletmeler, günümüzde birçok ülke için sosyal kalkınma ve ekonomik açıdan önemli hale gelmiştir (Dinçer, 2003).

Birçok sanayileşmiş ülkede firmaların çoğunluğunu oluşturan küçük işletmeler büyüme için ve sektörel gelişmişlik için önemli bir araç haline gelmiştir. Özellikle yeni ekonomilerde küçük firmalar daha fazla önem arz etmektedir. Geleneksel endüstrilerde daha uygun maliyetli üretimler olurken, modern endüstride müşteriye özel hizmet ve teknoloji ön plandadır. Bu açıdan küçük kurumlar, esnek yapılarından dolayı değişimlere daha kolay uyum sağlamaktadır (Terence ve Khaled, 2003). Bazı gelişmiş ülkelere bakıldığında KOBİ ölçeğindeki işletmelerin toplam işletmelere oranı birbirine benzemektedir; Türkiye’de % 98,8; Japonya’da %99,4; ABD’de %97,1; Almanya’da %99,8 (Cevher, 2014).

2018 yılında mevzuatta yapılan değişikliklerle 2018-2019 yılları için KOBİ türlerinin belirlenmesinde kullanılan eşik değerler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır (BKK, 2018):

- a) Mikro işletme: On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu üç milyon Türk Lirasını aşmayan çok küçük ölçekli işletmeler,
- b) Küçük işletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler,
- c) Orta büyüklükteki işletme: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yüzymibeş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

2.1. İşletmelerin Temel Göstergeler Açısından Karşılaştırılması

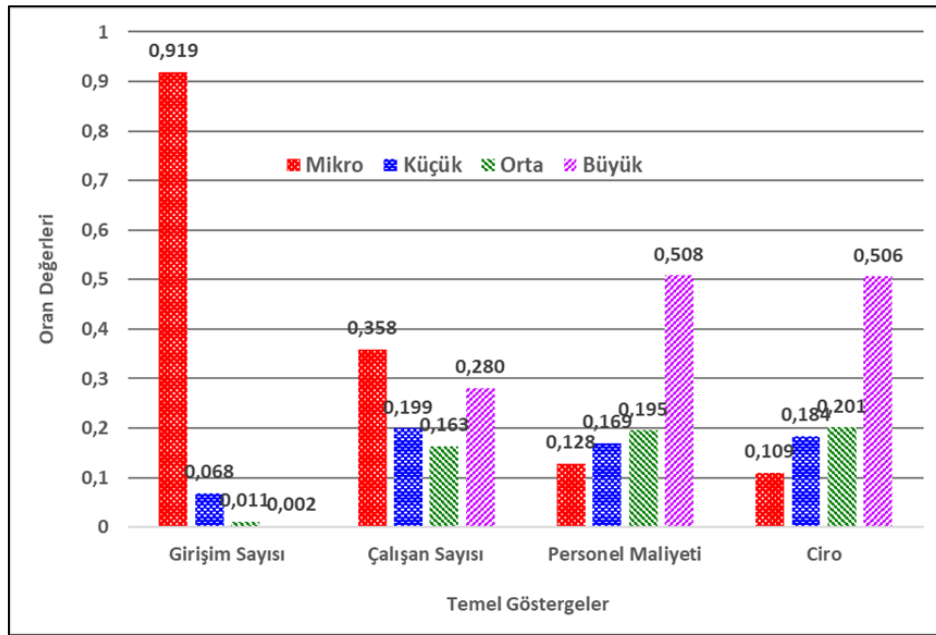
İşletmelerin temel göstergeleri olarak

- Girişim Sayısı
- Çalışan Sayısı
- Personel Maliyeti
- Ciro

büyüklikleri dikkate alınacaktır. İşletmelerin büyüklük gruplarına göre temel göstergelerinin oransal dağılımı Tablo 2.1.1 de ve Şekil 2.1.1 de sunulmuştur.

Tablo 2.1.1. İşletmelerin büyüklük gruplarına göre temel göstergelerinin oransal dağılımı

İşletme Türü	Girişim Sayısı	Çalışan Sayısı	Personel Maliyeti	Ciro
Mikro	0,919	0,358	0,128	0,109
Küçük	0,068	0,199	0,169	0,184
Orta	0,011	0,163	0,195	0,201
Büyük	0,002	0,280	0,508	0,506
Toplam	1,000	1,000	1,000	1,000

Şekil 2.1.1. İşletmelerin büyüklük gruplarına göre temel göstergelerinin oransal dağılımı

Görüldüğü gibi girişim (firma) sayısı mikro %91,9; küçük %6,8; orta %1,1 ve büyük %0,2 dir. Mikrodan küçük ölçekli firmaya geçişte önemli bir dar boğaz olduğu görülmektedir. Çalışan sayısı ve personel maliyeti incelenince istihdam edilecek personel ve bunların maliyetinin dar boğaz olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü sayısal olarak çok yüksek oranda olmalarına rağmen ciroları en düşük orana sahiptir. Dolayısıyla ciro artışını sağlayacak etkenlerin incelenmesi uygun olacaktır. Özellikle müşterinin ilgisini ve güvenini çezecek çözümlerin üzerinde durulması faydalı olacaktır.

3. KURUMSALLAŞMA

Kurumsallaşma, 1990'lı senelerden beri küçülen ve globalleşen dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de olmaya başlamıştır. Ticaretin zorlaştığı bugünlerde alıcıya uygun satış tekniklerinin önemli olmaya başlamasıyla firmalar kendilerini güncellemek zorunda kalmışlardır. Kurumsallaşma piyasada iddialı olmak isteyen, kendini sürekli güncellemek isteyen firmalar için zorunluluktur (Engin, 2003).

Kurumsallaşmayla firmaya katkı sunan ölçütler kalırken, firmaya yararı olmayan ölçütler atılır. Genel piyasada rekabette kalmanın yolu kurumsallaşmadan geçer. Kurumsallaşma, en genel tanımıyla firmayı kişilerin ve ailelerin tesirinden uzaklaştırıp, firmanın belirli hedeflere ulaşmasını sağlayan bir değerdir. Kurumsallaşmanın sosyolojik bir olgu olduğundan hareket edersek firmanın yapmak istediği vazifeleri ne şekilde yapılacağını anlatan beraber ve eşgüdümlü, teşkilatlanmış sistemli bir ahenk oluşturan kanıları, tutumları ve kıymet kıstaslarının toplamından oluşur. Genel anlamda planlı bir düzeni yakalamış, aksiyonları kontrollü, sosyalleşmiş, mükâfat ve yaptırımla destekli düzenlere kurumsallaşmış sistemler denilebilir (Aşan, 2010).

Kurumsallaşma uygulamada belirli bir düzeni sağlamayı hedefler. Firmanın çalışmasından firmaya istihdam edilmek üzere çalışan alınmasına kadar her şey belirli bir sistemde gerçekleşir. İşleyiş kişilere bağlı değildir. Kişilerin değişmesiyle işleyiş değişmez. Firmanın işleyişiyle alakalı en optimum düzen bulunduğu o sistem yazıya dökülür. Kurumsallaşma şirket geleneğinin bir alt unsurudur. Uygulanmadan, kâğıt üstünde durarak kurumsallaşma olmaz. Firma, geçmiş kanı ve tutumlardan keskin kararlar alarak kurtulmalıdır. Kurumsallaşma, kişiye veya lidere dayalı yönetimden sistem esaslı bir yönetime geçmektir (Aşan, 2010).

3.1. Kurumsallaşmanın Muhtemel Faydaları

Kurumsallaşmanın muhtemel faydaları aşağıdaki gibidir. (Ulukan, 2005);

- Firmayı Kontrol etmek kolaylaşır.
- Görev dağılımı daha iyi çalışır.
- Kurum daha sistemli ve tertipli çalışır.
- Firmanın gelişmesi sağlanır.
- Patronlar ve yöneticiler kendilerine zaman ayırabilir.
- Firma hedeflerine erişmek daha mümkün olur.
- Yanlış yapma oranı azalır.
- İşler ve görevler alanında yetkinliğe sahip (usta) olanlar tarafından gerçekleştirilir.
- Görev ve sorumluluk bölgeleri daha nettir.
- Yeni piyasalara yönelmek kolaylaşır.
- Değişik görüşler meydana çıkar..
- Randıman yükselir.

3.2. Kurumsallaşmanın Olası Sakıncaları

Kurumsallaşmanın muhtemel çekince nedenleri ise aşağıdaki gibidir (Ulukan, 2005);

- Çalışan personel sadece kendi göreviyle ilgilenir.
- Patronlar için kontrol mekanizması elden gidebilir.
- Kurumsallaşma için harcanan bedel yüksek olabilir.
- Karar alma mekanizması yavaşlar ve süreç biraz daha uzar.
- Sürekli aynı işlemler yapılır.
- Konular işletme sahibi gözüyle değerlendirilmez.

Kurumsallaşma aşamasında aşırıya gidilmesiyle meydana çıkabilecek fazla bürokratik yapı ortamı ve patron veya patronların arka plana geçmesiyle firmanın kontrolünün kaybedebileceği endişesi, kurumsallaşmanın firmalara katacağı mümkün çekincelerdir. (Ulukan, 2005).

4. ÇALIŞMADA KULLANILAN MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Doğrusal Regresyon Analizi

Doğrusal Regresyon uygulamalarında genel amaç bağımsız değişken(ler)in bağımlı değişkeni etkileme durumunun araştırılmasıdır. Doğrusal Regresyon Analizi, Basit Doğrusal Regresyon ve Çoklu Doğrusal Regresyon olmak üzere iki farklı şekilde incelenir.

4.1.1. Basit Doğrusal Regresyon

Basit doğrusal regresyon analizinde bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni etkileme durumu araştırılır. Bu etkileme durumu regresyon modeli ile gösterilir. Regresyon modelinde bir bağımsız ve bir bağımlı değişken olduğu durumda kullanılan doğrusal regresyon modeli Basit Doğrusal Regresyon Modelidir ve bu modele ait denklem aşağıda gösterilmiştir (Alakaya, 2019).

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{i1} + \varepsilon_i \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

x → Bağımsız Değişken

y → Bağımlı Değişken

β_0 → $x = 0$ olduğunda bağımlı değişken y 'nin alacağı değer

β_1 → Regresyon katsayısı

ε → Hata terimi

4.1.2. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlerin Seçimi

Kurulacak olan regresyon modelinde öncelikli amaç, hangi değişkenlerin bağımlı veya bağımsız değişkenler olduğuna karar vermektir. Bu karardan sonra önemli olan diğer bir nokta ise, bağımlı değişkende meydana gelebilecek olan ölçüm hatası olmaktadır. Çoğu zaman veri girişinden kaynaklı bir ölçüm hatası olmakla birlikte ölçümlerin kararsızlığından kaynaklı da olabilmektedir. Bağımlı değişkende meydana gelen bu ölçüm hatası, bağımsız değişkenler çok iyi belirlenmiş olsa dahi sonuçların kestirimini zorlaştıracaktır. Çünkü ölçümden kaynaklı hatalar bağımsız değişkenleri de etkiler.

Çoklu regresyon modellerinde, bağımsız değişkenlerin seçimi de çok önemlidir. Bağımlı değişkeni etkileyen birçok bağımsız değişken olabilir. Bağımsız değişkenlerden bir ya da birkaçı bağımlı değişkeni etkilemeyen değişkenler arasından seçildiği durumda ise belirleme hatası ortaya çıkmaktadır (Alpar, 2011).

4.1.3. Pearson Korelasyon Katsayısı ve belirleme katsayısına ilişkin bilgiler

Ölçümle belirtilen iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin kuvveti ve yönü hakkında bilgi verir. Örnekten elde edilen korelasyon katsayısı r , popülasyon korelasyon katsayısı ρ ile gösterilir. Pearson korelasyon katsayısı +1 ile -1 arasında değişir. Korelasyon katsayısı her iki yönde de sifıra yaklaşırken ilişkinin kuvveti azalır, bire yaklaşırken ise artar (Öztuna, 2008).

İlişkinin gücü genel olarak aşağıdaki gibi sınıflanabilir;

0,00-0,19 İlişki yok ya da önemsenmeyecek derecede düşük ilişki

0,20-0,39 Zayıf ilişki

0,40-0,69 Orta düzeyde ilişki

0,70-0,89 Kuvvetli ilişki

0,90-1,00 Çok kuvvetli ilişki

Pearson korelasyon katsayısının her iki değişkeni de normal dağılım gösteren sürekli değişkenlerdir. Hesaplanmasındaki amaç, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü belirlemektir (Choi ve

ark. 2010), (Sheskin, 2011). Örneğin; vücut yağ oranı ile bel çevresi arasındaki ilişki kuvvet ve yön açısından Pearson korelasyon katsayısı ile incelenebilir (Alpar, 2012).

Hesaplanan regresyon denkleminin verilere uyum düzeyini, dolayısıyla denklemin başarısını ölçmede “belirleme katsayısı (R^2)” denilen bir istatistik kullanılmaktadır. Belirleme katsayısı, regresyon denkleminin başarısını ölçme yanında, denklemin “tahmin gücü” nü de yansıtan bir istatistiktir (Günel, 2003). Regresyon denkleminin belirleme katsayısı, yukarıda da işaret edildiği gibi, denklemin doğrusal korelasyon katsayısının karesine verilen addır. Korelasyon katsayısının dayandığı teori, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin rassal olarak seçilmiş olmasını öngörmektedir. Bununla birlikte, hemen tüm çalışmalarda, bağımsız değişkenlerin rassal seçilip seçilmediğine dikkat edilmeksizin, doğrusal korelasyon katsayısının da hesaplandığı görülmektedir. Regresyon denklemini, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki bağıntının matematik modelini tanımlamaya yönelikken, korelasyon katsayısı, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki “doğrusal” bağıntının düzeyini ölçmeyi öngörür. (Neter ve ark., 1996). y -bağımlı değişkeni ile x -bağımsız değişkenleri arasındaki doğrusal korelasyon katsayısının karesine eşit olan belirleme katsayısı (R^2), regresyon denkleminin verilere ne düzeyde uyumlu olduğunu gösterir (Günel, 2003).

Korelasyon analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin gücünü incelemek için kullanılır. Maliyet verileri analizinde genelde bağımlı değişken maliyet türü ve bağımsız değişken ise faaliyet düzeyidir. Korelasyon katsayısının değeri kendisiyle çarpıldığında sonuç determinasyon katsayısıdır (r^2). Bu da verilerdeki iniş çıkışların yüzde kaçının bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyle açıklanabildiğini gösterir. Varyansın geri kalanı ise diğer faktörlere bağlıdır (Ayaydın, 1992).

5. FİRMALARIN BÜYÜMESİNDE KURUMSALLAŞMANIN ETKİSİ ÜZERİNDE ANKET ÇALIŞMASI

5.1. Anket Çalışmasının Amacı ve Kapsamı

Anket çalışmasındaki amaç inşaat sektörü içinde faaliyet gösteren bu alanda farklı tecrübelere sahip işveren veya sektörde yetkin yöneticilerin sektördeki kurumsallaşmanın önemine dikkatlerini çekmek ve bu çalışma için hazırlanan anket formundaki kriterlere verdikleri puanlamalara göre kriterlerin önem sırasını belirlemektir. Böylece uzman görüşlerine dayanılarak, kurumsallaşmaya adım atacak inşaat firmalarına yol göstermek; önceliklerin neler olması gerektiğini ve ilk olarak nereden başlamaları gerektiğiyle alakalı rehberlik etmektir. Ayrıca anket yapan yetkililere anket formundaki soruların dışında, “Kurumsal bir firma olmak için atılması gereken başka adımlar da var mıdır?” şeklinde bir ekleme yapılmış, anket çerçevesi genişletilmeye, farklı görüş ve tavsiyeler alınmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın anketi bu çerçevede hazırlanmış ve Türkiye genelinde faaliyet gösteren firmalarla irtibata geçilerek geri dönüş alınabilen 31 adet firmanın görüşleri değerlendirilmiştir.

5.2. Anket Formu ve Puanlama Sistemi

Bu çalışmadaki anket formu hazırlanırken daha önce literatürde yapılmış çalışmalar detaylıca incelenmiştir. Bu farklı çalışmalarda elde edilen sonuçlardan kurumsallaşmanın nasıl olması gerektiği, kurumsallaşırken hangi adımların atılması gerektiği, kurumsallaşma tavsiyeleri değerlendirilmiştir. Sektördeki firmaların ihtiyaçları gözden geçirilmiş ve bunun sonucunda ankette yer alan kurumsallaşma tavsiyeleriyle ilgili sorular kararlaştırılmıştır.

Puanlama sistemi için genel değerlendirme yapılabilmesi, karmaşık olmaması ve kolay işlenebilir olmasından dolayı 5’li Likert Ölçeği seçilmiştir. Puanlama sistemindeki ifadeler:

“1- Gereksiz, 2 – Belki, 3 – Olabilir, 4 – Olmalı, 5 – Kesinlikle Olmalı”

şeklinde sunulmuştur.

Ankette uzmanlara yöneltilen 26 adet tavsiye sorusu bulunmaktadır. Uzmanlar tarafından 5’li Likert Ölçeğine göre değerlendirilen bu veriler bağımsız değişken olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca uzmanlara bağımlı değişken olarak nitelendirilen “Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?” sorusu yöneltilmiştir; bu da 5’li Likert ölçeğine göre “1- çok zayıf, 2 – zayıf, 3 – orta, 4- iyi, 5 – çok iyi” puanlanmak üzere hazırlanmıştır. Yapılan bu çalışmalarla inşaat sektörü ile ilgili anket formu ortaya çıkmıştır, Tablo 5.1.

Tablo 5.1. Çalışmada kullanılan anket formu

KURUMSALLAŞMAYA GİDERKEN ATILMASI GEREKEN ADIMLARI ÖNEMİNE GÖRE PUANLAR MISINIZ?		1) Gereksiz	2) Belki	3) Olabilir	4) Olmalı	5) Kesinlikle olmalı
1	Muhasebe departmanı kurulmalı.					
2	Mimar ve mühendis gibi teknik personeller firma bünyesine katılmalı.					
3	Formalleşme [1] yapılmalı.					
4	Çalışanlara eğitim verilmeli.					
5	Ar-Ge çalışmalarına önem verilmeli.					
6	Dosyalama, arşivleme ve raporlama düzenli yapılmalı.					
7	Görevler belirlenmeli ve iş çizelgesine bağlı kalarak planlı iş seyri olmalı.					
8	Daha kalifiye çalışanlara iş verilmeli.					
9	Kısa planlar yerine orta ve uzun vadeli planlar geliştirilmeli.					
10	Patronlar eğitim ve bilgi düzeylerini arttırmalı, çalışanlar becerilerini geliştirmeli, beraber çalıştıkları iş ortaklarının da bu şekilde olmalarına dikkat etmeli.					
11	Organizasyon şeması yoksa yapılmalı, varsa işletme ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde güncellenmeli.					
12	İş dağılımları ve iş tanımları yeniden yapılmalı.					
13	İşletmenin gücü ve sınırları belirlenerek işletme için gerekli öncelikler belirlenmeli.					
14	Şirket sahada yapılacak işler için daimi personel istihdam etmeli.					
15	İş güvenliği uygulamalarında kullanılan malzeme ve ekipmanlar modernize edilmeli.					
16	Halkla ilişkiler, reklam ve tanıtım birimleri yoksa kurulmalı ve bu birimler bilgisayar tabanlı yazılım ve programlar kullanılmalı, insanlar tarafından erişilebilir olmalı.					
17	Sosyal medya faaliyetlerine ağırlık verilmeli.					
18	Mali bilanço sürekli kontrol edilmeli tüm mali işlemler yazılı ve kayıtlı gerçekleşmeli.					
19	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.					
20	Ödül ve performans sistemi geliştirilmeli.					
21	İşletme rutin olarak iç denetimlere tabi tutulup standart sağlanmalı.					
22	Satış elemanı istihdam edilmeli, satış faaliyetleri profesyonel, tutarlı ve standart şekilde yapılmalı. Web tabanlı satış kanallarına ağırlık verilmeli.					
23	Bilgi kaydedilmeli ve böylece kurumsal hafıza kazanılmalı, strateji planı hazırlanmalı ve uygulanmalı.					
24	Şantiye sahasıyla alakalı gerekli alet, takım ve teçhizatlar geliştirilmeli.					
25	Şirketin görünen yüzü olan araçlar ve ofis geliştirilmeli.					
26	Yazılım ve donanım kapasitesi artırılmalı.					
Not: Bir şirketin kurumsallaşmaya başlarken atacağı adımlarla alakalı varsa farklı görüşleriniz nelerdir?						
[1] Formalleşme: Bir organizasyonda işler görülürken belirli ilke ve yöntemlerin kullanımınıdır. Neyin, ne zaman, nerede, nasıl ve kimin tarafından yapılacağı belirlenmesidir.						
Şirketinizin Kurumsallaşma düzeyi nedir?						
1 () Çok Zayıf 2 () Zayıf 3 () Orta 4 () İyi 5 () Çok İyi						
FİRMA BİLGİLERİ						
Unvan			Firmadaki Daimi Çalışan Sayısı			
Kuruluş Yılı			2021 Yılı Yaklaşık Ciro			
Faaliyet Bölgesi			Bugüne Kadar Yapılan Toplam İnşaat Sayısı			
Sınıfı						
Teknik Personel Sayısı						
Anketi Dolduran Kişinin Firmadaki Görevi:						
Not: Firmaların vermiş olduğu cevaplar firma adı altında yayınlanmayacak olup genel değerlendirmede kullanılacaktır. Firma bilgileri isim verilmeden ankete katılan firmaların dağılımlarını göstermek için kullanılacaktır. Ankete katılan her firmaya yüksek lisans tezi pdf formatında iletilecektir.						

5.3 Anket Sorularına Katılan Firmaların Çalışan Sayıları ve Cirolarına Göre Girişim Grupları, Verilen Cevapların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Ankete katılan firmaların çalışan sayısı dağılımı ve ciroları Tablo 5.2, Şekil 5.1 ve Şekil 5.2 de, ciro dağılımları Şekil 5.2 de sunulmuştur. Önceki bölümde çalışan sayısı 1-9 arasında olan firmalar mikro girişim, 10-49 arasında olanlar küçük girişim olarak tanımlanmıştı. Ankete katılan firmaların çalışan sayılarına göre 19 adedi mikro girişim, 8 küçük girişim, 4 adedi orta girişim, olduğu görülmektedir.

Tablo 5.2. Ankete katılan firmaların çalışan sayısı dağılımı ve ciroları

Firma No.	Çalışan Sayısı	Ciro TL	Firma No.	Çalışan Sayısı	Ciro TL
1	8	2.000.000	17	10	6.000.000
2	4	5.000.000	18	2	-
3	2	-	19	75	45.000.000
4	15	150.000.000	20	7	500.000
5	10	11.000.000	21	6	21.754.128
6	8	6.000.000	22	7	5.500.000
7	1	-	23	2	10.000.000
8	7	6.000.000	24	100	1.300.000.000
9	5	10.000.000	25	3	-
10	10	3.000.000	26	7	10.000.000
11	8	15.500.000	27	2	3.500.000
12	5	3.000.000	28	33	37.000.000
13	2	10.000.000	29	80	5.000.000
14	2	500.000	30	25	50.000.000
15	10	20.000.000	31	150	1.500.000.000
16	10	-	Ortalama	34	174.844.266

Önceki bölümde sunulan ciro değerlendirmelerine göre, Tablo 5.3 de girişim başına ciro ortalamalarının son 5 yıllık ortalamaları sunulmuştur. Buna göre katılan 31 firmanın 8 adedi mikro girişim, 17 adedi küçük girişim, 3 adedi orta girişim, 3 adedi büyük girişim olmaktadır.

Tablo 5.3. Ankete katılan firmaların firma yaşı ve yaptıkları toplam inşaat sayıları

Firma No	Firma Yaşı	Yapılan Top. İnş. Say.	Firma No	Firma Yaşı	Yapılan Top. İnş. Say.
1	2	1	17	30	13
2	12	5	18	9	5
3	16	15	19	12	27
4	28	10	20	12	7
5	1	5	21	7	24
6	17	10	22	8	9
7	16	11	23	15	16
8	28	100	24	53	50
9	24	20	25	23	8
10	16	15	26	4	2
11	15	9	27	5	2
12	7	8	28	13	9
13	19	14	29	13	8
14	8	5	30	11	14
15	13	25	31	40	500
16	7	3	ortalama	15,6	30,6

Çalışma için görüşlerine başvurulmuş firma yetkililerinin firmalarına ait şirket yaşı ve yaptıkları inşaat sayıları Tablo 6,3 teki gibidir. En genç firmanın 1 yaşında en yaşlı firmanın 53 yaşında olduğu görünür. Firma yaş ortalamaları ise 15,6 olarak görünür. Yapılan çalışmada görüşleri alınan yetkililerin firmalarının farklı yaşlarda olduğu ve ortalama yaş değerininse sektörde azımsanmayacak kadar tecrübeye sahip olduklarını gösterir.

Firma yetkililerinin firmalarının yaptıkları inşaat sayıları incelendiğinde ise en az inşaat yapan firmanın 1 inşaat yaptığı en çok inşaat yapan firmanın 500 inşaat yaptığı görünür. Firmaların yaptıkları inşaat sayılarının ortalaması ise 30,6 olarak görünür. Görüşleri alınan yetkililerin firmalarının yaptıkları inşaat sayılarının farklı değerlerde olduğu görünür ancak ortalama değer olan 30,6 değeri bu firmaların sektörlerinde azımsanmayacak kadar tecrübeye sahip olduklarını gösterir.

6. FİRMALARIN BÜYÜMESİNDE KURUMSALLAŞMANIN ETKİSİ ÜZERİNE ANKET ÇALIŞMASI

Yapılan bu çalışmada anket soruları belirlendikten sonra ağırlığı büyükşehirler olmak üzere Türkiye genelinde faaliyet gösteren inşaat firmaları iletişim bilgileri temin edilmiş ve anket formu gönderilmiştir. Gönderilen yazıda anketin amacı, kapsamı, ne için kullanılacağı ve nasıl cevaplanabileceği açıklanmış ve firma yetkililerinin cevaplama talebi edilmiştir. İrtibat kurulan firmalardan 31 tanesi tanımlanan zaman içerisinde geri dönüş yapmıştır. Bu zaman diliminde gelen anket sonuçları değerlendirmeye alınmıştır.

Anket yapılan firmaların firma yaşı, toplam çalışan sayısı, 2021 yılı toplam ciro değerleri ve bugüne kadar yaptıkları toplam inşaat sayısına göre durumları tablolar şeklinde hazırlanmıştır.

Değerlendirilmek üzere toplanan verilere IBM SPSS STATISTICS V.25 programında basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Tavsiye niteliğinde kriterler olarak hazırlanan ve bağımsız değişken olarak tanımlanan veriler sırayla T1, T2, ..., T26 şeklinde isimlendirilmiş, keza elde edilen şirket yaşı, toplam çalışan sayısı, toplam ciro, yapılan toplam inşaat sayısı verileri belirli aralıklara göre gruplandırılmış ve SPSS programına girilmiştir. Bağımlı değişken olarak tanımlanan “Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?” sorusu D1 olarak isimlendirilmiştir. Tüm sorular için temin edilen anket cevapları programa girilerek basit doğrusal regresyon analizi her bir bağımsız değişken için, bağımlı değişken sabit kalmak üzere bulunmuştur.

Tablo 6.1. Şirket yaş aralığı tablosu

Şirket Yaşı	
Yaş Aralığı	Grup No
0 - 3	1
4 - 7	2
8 - 11	3
12 - 15	4
16 - ..	5

6.2. Toplam çalışan aralığı tablosu

Toplam Çalışan Sayısı	
Çalışan Sayısı aralığı	Grup No
0 - 3	1
4 - 7	2
8 - 11	3
12 - 15	4
16 - ..	5

Tablo 6.3. Toplam inşaat sayısı aralığı tablosu

Yapılan Toplam İnşaat Sayısı	
İnş. Sayısı Aralığı	Grup No
0 - 3	1
4 - 7	2
8 - 11	3
12 - 15	4
16 - ..	5

Tablo 6.4. Toplam ciro aralığı tablosu

Toplam Ciro (TL)	
Ciro Aralığı	Grup No
0 - 3.000.000	1
3.000.001 - 6.000.000	2
6.000.001 - 9.000.000	3
9.000.001 - 12.000.000	4
12.000.001 - ..	5

Tablo 6.5. Tavsiye kriterlerinin kısaltma gösterimleri ve açıklamaları

Kısaltma No	Tavsiye Kriterlerin Açıklamaları
T1	Muhasebe departmanı kurulmalı.
T2	Mimar ve mühendis gibi teknik personeller firma bünyesine katılmalı.
T3	Formelleşme [1] yapılmalı.
T4	Çalışanlara eğitim verilmeli.
T5	Ar-Ge çalışmalarına önem verilmeli.
T6	Dosyalama, arşivleme ve raporlama düzenli yapılmalı.
T7	Görevler belirtilmeli ve iş çizelgesine bağlı kalarak planlı iş seyri olmalı.
T8	Daha kalifiye çalışanlara iş verilmeli.
T9	Kısa planlar yerine orta ve uzun vadeli planlar geliştirilmeli.
T10	Patronlar eğitim ve bilgi düzeylerini arttırmalı, çalışanlar becerilerini geliştirmeli, beraber çalıştıkları iş ortaklarının da bu şekilde olmalarına dikkat etmeli.
T11	Organizasyon şeması yoksa yapılmalı, varsa işletme ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde güncellenmeli.
T12	İş dağılımları ve iş tanımları yeniden yapılmalı.
T13	İşletmenin gücü ve sınırları belirlenerek işletme için gerekli öncelikler belirlenmeli.
T14	Şirket sahada yapılacak işler için daimi personel istihdam etmeli.
T15	İş güvenliği uygulamalarında kullanılan malzeme ve ekipmanlar modernize edilmeli.
T16	Halkla ilişkiler, reklam ve tanıtım birimleri yoksa kurulmalı ve bu birimler bilgisayar tabanlı yazılım ve programlar kullanılmalı, insanlar tarafından erişilebilir olmalı.
T17	Sosyal medya faaliyetlerine ağırlık verilmeli.
T18	Mali bilanço sürekli kontrol edilmeli tüm mali işlemler yazılı ve kayıtlı gerçekleşmeli.
T19	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.
T20	Ödül ve performans sistemi geliştirilmeli.
T21	İşletme rutin olarak iç denetimlere tabi tutulup standart sağlanmalı.
T22	Satış elemanı istihdam edilmeli, satış faaliyetleri profesyonel, tutarlı ve standart şekilde yapılmalı. Web tabanlı satış kanallarına ağırlık verilmeli.
T23	Bilgi kaydedilmeli ve böylece kurumsal hafıza kazanılmalı, strateji planı hazırlanmalı ve uygulanmalı.
T24	Şantiye sahasıyla alakalı gerekli alet, takım ve teçhizatlar geliştirilmeli.
T25	Şirketin görünen yüzü olan araçlar ve ofis geliştirilmeli.
T26	Yazılım ve donanım kapasitesi artırılmalı.
D1	Şirketinizin Kurumsallaşma düzeyi nedir?

7. ÇALIŞMANIN BULGULARI

Yapılmış olan çalışmada her bir değişken için sırasıyla hipotezler kuruldu; örneğin 1.değişken için;

H0: Muhasebe departmanının kurulmasının kurumsallaşmaya etkisi yoktur.

H1: Muhasebe departmanının kurulmasının kurumsallaşmaya etkisi vardır.

şeklinde 26 değişken için hipotezler kuruldu. Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre sig. (1-tailed) verilerine göre yorumlandı. Buna göre sig.(1-tailed), yani p değeri $< 0,05$ olanlarda H0 hipotezi reddedildi, H1 hipotezi kabul edildi. Diğer durumda H0 hipotezi kabul edildi.

Yapılan analizlerin tüm değerleri tabloda toplanıp yorumlanınca T10,T13,T19, T20, T22, T26 değişkenlerinde H0 hipotezinin ret, H1 hipotezinin kabul olduğu, diğer değişkenlerde ise H0 hipotezinin kabul olduğu görüldü.

Tablo 7.1. Regresyon analizleri sonuçlar tablosu

Tavsiye No	Anket Ortalaması	Korelasyon Kat Sayısı (R)	Belirleme Katsayısı (R ²)	Sig. (1-tailed)	H0 Hipotezi	
					Kabul	Red
1	4,74	0,084	0,007	0,326		✓
2	4,16	0,042	0,002	0,411		✓
3	4,42	0,036	0,001	0,425		✓
4	4,19	0,094	0,009	0,307		✓
5	3,97	0,031	0,001	0,434		✓
6	4,68	-0,033	0,001	0,43		✓
7	4,52	0,002	0	0,497		✓
8	4,71	0,148	0,022	0,214		✓
9	4,32	0,079	0,006	0,336		✓
10	4,45	0,31	0,096	0,045	✓	
11	4,23	0,293	0,086	0,055		✓
12	4	0,042	0,002	0,411		✓
13	4,61	0,335	0,112	0,033	✓	
14	4,39	0,108	0,012	0,281		✓
15	4,48	0,051	0,003	0,392		✓
16	3,71	0,168	0,028	0,184		✓
17	3,77	-0,016	0	0,465		✓
18	4,84	-0,022	0	0,453		✓
19	4,58	0,383	0,146	0,017	✓	
20	3,26	0,357	0,128	0,024	✓	
21	4,1	0,274	0,075	0,068		✓
22	4	0,335	0,112	0,033	✓	
23	4,42	0,291	0,085	0,056		✓
24	4,39	-0,055	0,003	0,385		✓
25	4	0	0	0,5		✓
26	4,16	0,306	0,093	0,047	✓	

Yukarıda tabloda tüm tavsiyeler için regresyon analizi sonuçları sıralanmıştır. Örnek olarak 19. sıradaki tavsiye kriteri için değerlendirme şu şekildedir;

H0 hipotezi: Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmasının kurumsallaşmaya etkisi yoktur.

H1 Hipotezi: Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmasının kurumsallaşmaya etkisi vardır.

Kriter için p değeri 0,017 çıkmıştır. $0,017 < 0,05$ olduğu için H0 hipotezi reddedilmiştir. H1 Hipotezi kabul edilmiştir.

Tüm kriterler için değerlendirme yukarıdaki şekilde gibidir. Buna göre H0 Hipotezi ret veya kabul olanlar tablo 8.1 de gösterilmiştir.

Kritere ait veriler detaylıca aşağıdaki gibi yorumlanır.

T19: “Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,383 dür yani bu tavsiye kriteri kurumsallaşmayla ortaya yakın zayıf

ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,146 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini, yaklaşık olarak %15 civarında bu kriter açıklar.

19. kriter için T19 kısaltma adı verilen tavsiye için regresyon analizinin çıktıları aşağıdaki gibidir.

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?	3,94	,929	31
Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.	4,58	,672	31

Correlations

		Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.
Pearson Correlation	Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?	1,000	,383
	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.	,383	1,000
Sig. (1-tailed)	Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?	.	,017
	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.	,017	.
N	Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?	31	31
	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.	31	31

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı. ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted Square	R	Std. Error of the Estimate
1	,383 ^a	,146	,117		,873

a. Predictors: (Constant), Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients B	Std. Error	Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
1	(Constant)	1,514	1,097		1,380	,178
	Bulunulan sektörle alakalı yasal mevzuatlara hâkim olunmalı.	,529	,237	,383	2,229	,034

a. Dependent Variable: Şirketinizin kurumsallaşma düzeyi nasıl?

Tablo 7.1 e göre H0 hipotezi ret olan değişkenler, ilişkisi yüksek olandan düşük olana doğru yazılırsa sırasıyla aşağıdaki gibidir.

T20: “Ödül ve performans sistemi geliştirilmeli” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,357’dir yani bu tavsiye kriterinin kurumsallaşmayla ortaya yakın zayıf ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,128 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini yaklaşık olarak %13 civarında bu kriter açıklar.

T13: “İşletmenin gücü ve sınırları belirlenerek işletme için gerekli öncelikler belirlenmeli” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,335’dir yani bu tavsiye kriterinin kurumsallaşmayla zayıf ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,112 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini %11,2 civarında bu kriter açıklar.

T22: “Satış elemanı istihdam edilmeli, satış faaliyetleri profesyonel, tutarlı ve standart şekilde yapılmalı. Web tabanlı satış kanallarına ağırlık verilmeli” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,335’dir; yani bu tavsiye kriterinin kurumsallaşmayla zayıf ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,112 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini %11,2 civarında bu kriter açıklar.

T10: “Patronlar eğitim ve bilgi düzeylerini arttırmalı, çalışanlar becerilerini geliştirmeli, beraber çalıştıkları iş ortaklarının da bu şekilde olmalarına dikkat etmeli, yeni iş ortakları belirlerken bu kriteri göz önüne almalı” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,31’dir; yani bu tavsiye kriterinin kurumsallaşmayla zayıf ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,096 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini yaklaşık olarak %10 civarında bu kriter açıklar.

T26: “Yazılım ve donanım kapasitesi artırılmalı” tavsiyesinin kurumsallaşmaya etkisi vardır, sonucu çıkar. Ayrıca korelasyon katsayısı 0,306’dir; yani bu tavsiye kriterinin kurumsallaşmayla zayıf ilişkisi vardır. Belirleme katsayısı 0,093 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmaya etkisini yaklaşık olarak %10 civarında bu kriter açıklar.

Ayrıca tavsiye kriterleri arasında H0 hipotezleri kabul çıkan fakat korelasyon katsayısına göre zayıf ilişki çıkan değişkenler şöyledir:

T11: “Organizasyon şeması yoksa yapılmalı, varsa gözden geçirilmeli, işletme ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde güncellenmeli” kriterinin korelasyon katsayısı 0,293 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmayla zayıf ilişki vardır ve belirleme katsayısı 0,086 tir. Yani %8,6 oranında bu kriter kurumsallaşmayla ilişkilidir.

T23: “Bilgi kaydedilmeli ve böylece kurumsal hafıza kazanılmalı, strateji planı hazırlanmalı ve uygulanmalı” kriterinin korelasyon katsayısı 0,291 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmayla zayıf ilişki vardır ve belirleme katsayısı 0,085 tir. Yani %8,5 oranında bu kriter kurumsallaşmayla ilişkilidir.

T21: “İşletme rutin olarak iç denetimlere tabi tutulup standart sağlanmalı” kriterinin korelasyon katsayısı 0,274 çıkmıştır. Yani kurumsallaşmayla zayıf ilişki vardır ve belirleme katsayısı 0,075 tir. Yani %7,5 oranında bu kriter kurumsallaşmayla ilişkilidir.

Yukarıdaki kriterlere bakınca hepsinin kurumsallaşmış, belli bir geçmişe ve bütçeye sahip firmalarda olması gereken özellikler olduğu görülmektedir.

Yapılan çalışmada değerlendirilecek bir diğer husus da ankete cevap veren firma yetkililerinin bir şirketin kurumsallaşırken hangi tavsiyeleri yerine getirmesi gerektiğine verdikleri puanlardır. Çalışmada soru şeklinde sunulan tavsiyelere verilen puanların ortalamasında, en yüksek olanı 4,84 puan ortalamayla T18 kriteri almıştır. Bu kriterleri, aldıkları ortalama puanlara göre yüksekten düşüğe göre sıralanabilir. İlk 5 kriter şu şekildedir, diğerleri tablo 8.1 den bakılabilir.

4,84 T18: Mali bilanço sürekli kontrol edilmeli tüm mali işlemler yazılı ve kayıtlı gerçekleşmeli.

4,74 T1: Muhasebe departmanı kurulmalı.

4,71 T8: Daha kalifiye çalışanlara iş verilmeli.

4,68 T6: Dosyalama, arşivleme ve raporlama düzenli yapılmalı.

4,61 T13: İşletmenin gücü ve sınırları belirlenerek işletme için gerekli öncelikler belirlenmeli.

Bu sıralama mikro ve küçük ölçekli inşaat firmaları için atacağı adımların da sırası olarak kabul edilebilir. Burada firmalar kendi güçlü ve zayıf yönlerine göre, öncelik ve ihtiyaçlarına göre bir değerlendirme yapıp gereken planlamayı yapabilirler. Kurgulanan hipotezlerden çıkan sonuçlara dikkat edilirse, H0 ret çıkan kriterler tamamının kurumsallaşmış şirketlerde olan özellikler olduğu anlaşılmaktadır. Ankete dönüş yapan firma yetkililerinin verdiği cevapların ortalaması kurumsallaşmaya giden yolu göstermektedir. Diğer bir ifadeyle, kurumsallaşmış şirketlerde olması gereken niteliklere sahip olunabilmesi için, öncelikle atılması gereken adımlar hakkında bilgi vermektedir.

Ayrıca yapılan anket çalışmasında firma yetkililerine yöneltilen “Bir şirketin kurumsallaşmaya başlarken atacağı adımlarla alakalı varsa farklı görüşleriniz nelerdir?” sorusuna farklı yorum ve görüşlerde yapılmıştır. Bu görüşler çalışmada belirlenen 26 adet kritere ilave olarak değerlendirilebilir. Bu tavsiyeler aşağıdaki gibidir;

- 1 - İnşaat sektöründen anlayan tecrübeli yeminli mali müşavirle çalışılması özellikle KDV iadeleri konusunda çok önemlidir.
- 2 - Ayrıca sözleşme hazırlarken mücbir sebepler konusunda bir avukatla çalışmak çok önemli katkı sağlar.
- 3 - Bir şirketin kurumsallaşmaya başlaması için üst yönetimin bunun faydalı bir şey olduğuna inanması gerekir.
- 4 - İş sevmek ve işe gönül vermek bir çok engelin aşılmasında önemli katkı sağlar.
- 5 - Satış sonrası faaliyetlere ağırlık verilmeli müşteri memnuniyeti ve devamlılığı sağlanmalı.
- 6 - Firma verdiği sözü tutmalı güvenilir olmalı. Firmanın ana çekirdek kadrosu şirketin bir parçası olduğunu hissetmeli ve çalışanlar emeğinin karşılığını almalı.
- 7 - Çalışkan güvenilir personeller edinilmeli ve hiç bırakılmamalı.
- 8 - Şirketin imajını zedeleyecek hiçbir şeye müsaade edilmemeli.
- 9 - Yaptığınız planlar ülke şartlarına uygun olmalı.
- 10 - Kurumsal şirketlerde kimin ne yaptığı açıktır. Buna istinaden çalışanların sosyal haklarını daha çok gözetilmelidir.
- 11 - Şirketin vizyonunu yansıtan kurumsal kimlik çalışmaları yapılmalı.
- 12 - Satın alma departmanının çok iyi olması gerekir. Bu durumun özellikle ekonomik ve tedarik krizlerinin olduğu dönemde katkısı çoktur.
- 13 - Depolama faaliyetleri geliştirilmeli ve muhakkak depo sorumlusu olmalıdır.

8. SONUÇ

Yapılan çalışmada küçük işletmelerin ülke ekonomilerindeki yeri ve önemi açıklanmıştır. Sadece Türkiye’de değil dünyanın birçok yerinde mikro ve küçük işletmeler tüm işletmelerin çok büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Fakat büyümeleri gelişmeleri sınırlı kalıp ömürleri kısa olmaktadır. Bu durumda ülke ve birey ekonomisine olabilecek faydayı önlemektedir. Yapılan bu çalışmada özellikle mikro ve küçük ölçekli firmaların önemi ve toplumdaki yeri vurgulanmak istenmiştir. Küçük işletmelerin kurumsallaşmasıyla alakalı bir açık olduğu tespit edilmiştir. Böyle bir çalışmayla inşaat sektöründeki firmalar için kurumsallaşma adına yol gösterilmek istenmiştir. Yapılan çalışma kapsamında küçük işletmeler için her ne kadar kurumsallaşmanın olumsuz yönleri de olsa, olumlu yönleri ve avantajları göz önüne alındığında, büyüme için kurumsallaşmanın gerekli olduğu açıktır. Fakat sürdürülebilir olması için tek başına yeterli olmayabilir. Anket çalışmasına katılan firmaların uzman görüşlerine dayanan bu çalışma aynı zamanda küçük işletme sahiplerine ve yeni işletme kuracak olanlara kurumsallaşma adına yol gösterici olabilir. Ayrıca küçük işletmelerin büyümesinde tek başına kurumsallaşma yeterli midir? Veya küçük işletmelerin büyümesi için atacağı ilk adım kurumsallaşma mıdır? Ayrıca yapılan bu çalışma 26 tavsiye niteliğinde kriterle ve 31 yetkilinin görüşüyle oluşturulmuştur. Aynı çalışma başka çalışmalarda daha fazla kişinin görüşü alınarak veya 26 kritere ilave olarak yapılan 13 tavsiye de eklenerek başka bir çalışma yapılabilir. Bu sorular da yeni araştırmacılar için araştırma konusu olabilecektir.

KAYNAKLAR

- Alakaya D. (2019). Kantil Regresyon ve Doğrusal Regresyon Yöntemlerinin Performansını Etkileyen Aktörlerin İncelenmesi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Alpar R. (2011). Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler. 3. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara,2011
- Alpar R. (2012). Spor Sağlık ve Eğitim bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlilik-Güvenilirlik, Detay Yayınları 2.Baskı, Eylül 2012, S.333-362
- Aşan, C. (2010). Aile Şirketlerinin Performansında Kurumsallaşmanın ve Kültürün Etkisi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ayaydın A. (1992) Regresyon - Korelasyon Analizi ve Yönetim Muhasebesi, Marmara Üniversitesi İkt. ve İd. Bil. Fakültesi, Marmara İletişim Dergisi, Sayı: 1, Aralık 1992
- BKK, (2018). Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik. Bakanlar Kurulu Kararı Tarih: 30/4/2018; Karar Sayısı: 2018/11828
- Cevher, E. (2014) Kurumsallaşma Küçük İşletmeler İçin Bir Çözüm müdür Yoksa Yok Olma Nedeni midir? Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt:7 Sayı:32 Volume: 7 Issue: 32
- Choi J., Peters M., Mueller R.O. (2010). Correlation analysis of ordinal data: from Pearson’s to Bayesian polycoric correlation, Asia Pacific Educ. Rev., 2010, 11:459-466, S:460
- Dinçer, Ö. (2003). Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası. 6. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayın
- Engin, O.(2003) “Aile şirketlerinde Yönetim ve Kurumsallaşma”, Yeni İpek Yolu, Yıl:16, Sayı:188, Ekim 2003, ss.38-40
- Günel A. (2003). Doğu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Doğu Üniversitesi Dergisi, 4 (2) 2003, 133-140.
- Karpuzoğlu, E. (2004), Büyüyen ve Gelişen Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma, 4. Baskı, Hayat Yayınları, İstanbul.

- Öztuna D., Elhan A. H., Kurşun N. (2008). Sağlık Araştırmalarında Kullanılan İlişki Katsayıları, Türkiye Klinikleri J Med Sci 2008, 28:160-165
- Ruekert, R. W. , O. C. Walker, Jr. ve K. J. Roering (1985), “The Organization of Marketing Activities: A Contingency Theory of Structure and Performance”, Journal of Marketing, Vol. 49, No. 1, pp. 13-25.
- Sheskin D. (2011). Handbook of Parametric and Nonparametric Statistical Procedures Test, Chapman and Hall/CRC, Fifth Edition, 2011, S.800.
- Terence, T. and Khaled S. (2003). “Business Strategies for Small Firms in The new Economy”, Journal of Small Business and Development Volume 10, Number 3, 2003
- Toklu, M. C. (2010). KOBİ'lerde Kurumsallaşmada Uzman Sistem Yaklaşımı ve Uygulaması. (Yüksek Lisans), Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Türk, U. (2015) İşletmelerin Büyümeleri ile Kurumsallaşma Gereksinimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Sakarya İli Örneği. Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2015, Yıl:3, Cilt:3, Sayı:2.
- Ulukan, C. (2005) Girişimcilerin ve Profesyonel Yöneticilerin Kurumsallaşma Perspektifi. Sosyal Bilimler Dergisi 2005/2
- Zengin, Y. ve Akkoyun, B. (2015). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Kurumsallaşma Boyutlarının Örgüt Performansına Etkisi ve Bir Araştırma. Turgut Özal Uluslararası Ekonomi ve Siyaset Kongresi-III.

Not: Bu makale, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Endüstri Mühendisliği Tezli Yüksek Lisans Programı'nda, Prof. Dr. Öğretim Üyesi Oğuz Borat danışmanlığında, İbrahim Mizanoğlu tarafından yürütülecek olan, “Küçük İşletmelerin Büyümesinde Kurumsallaşma ve Etkileri” başlıklı yüksek lisans tezinin ön çalışmalarından yararlanılarak hazırlanmıştır.